

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№5(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 310 sahifa,
1-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyuu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabgacha ta'lim tashkiloti metodistining boshqaruv funksiyalari.....	10
Qarshibayeva Dilfuza Xidirbayevna	
Texnologik mashinalar va jihozlar ta'lim yo'nalishi talabalarida kasbiy kompetensiyani shakllantirishning pedagogik qonuniyatlari va metodologik tizimini ishlab chiqish	15
Elmanov Abbas Begmat o'g'li, Mirzaumidov Asilbek Shuxratjonovich	
Katta yoshdagi guruh bolalarida o'z-o'zini boshqarish qobiliyatini rivojlantirishda o'yinning roli	19
Ergasheva Farangiz Umidjon qizi, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida ekologik tafakkurni rivojlantirishning dolzarbligi.....	23
Yaxshiboyeva Nargiza Rustamqulovna	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida inson resurslarini boshqarishda muvozanatlashgan ko'rsatkichlar tizimidan foydalanishning nazariy asoslari	28
Gulmira Jumanova	
Nomoddiy madaniy merosning talaba-yoshlarni yuksak ma'naviyatli shaxs sifatida tarbiyalashdagi ahamiyati	33
Erboyev Suxrob Abdusalomovich	
Maktabgacha yoshdagi bolalar va ularda hissiy-irodaning shakllanishi	37
Davlatova Zebo Haydarovna	
Zamonaviy oilada avlodlararo munosabatlarning pedagogik-psixologik xususiyatlari	40
Ochilova Farida Baxriddinovna	
Maktab va oliy ta'lim muassasalarida qizlar kitobxonligini rivojlantirish metodlari	44
Qo'chqarova Oysha Oltibayevna	
Buyuk allomalar merosidan foydalanishning metodik holati va mavjud muammolari.....	48
Sevara Mamatkarimova	
Futbol o'yinida to'pga kalla bilan zarba berish.....	53
Xolmaxmatov Boburjon Musurmon o'g'li	
Использование современных инновационных методов в процессе обучения русскому языку в иноязычных группах высшего образовательного учреждения.....	56
Курбанова Шаира Исмаиловна	
Maktabgacha ta'lim mutaxassislarini tayyorlashda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish ...	60
Kushakova Gulnora Egamkulovna, Muhammadiyeva Shaxzoda Sunnatilla qizi	
Boshlang'ich sinflarda musiqa mashg'ulotlari orqali o'quvchilarning kreativ fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish metodlari	63
Muminova Feruza Farxodovna	
Alisher Navoiy merosining yoshlar ma'naviy-estetik tarbiyasidagi ahamiyati	70
Qayumxo'jayev Botirxo'ja Ikromxo'ja o'g'li	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida amaliy topshiriqlar orqali tayanch kompetensiyalarni shakllantirish metodikasini takomillashtirish	74
Saidova Dilnoza Maripovna	
К вопросу о классификации современной антиутопии.....	78
Дмитрий Валерьевич Пупонин	
Когнитивная гибкость как фактор психологического благополучия старшеклассников в период адаптации к новым образовательным требованиям	82
Муксинова Динора Азаматовна	
Oliy ta'lim muassasalarida ingliz tilida ta'lim beruvchi professor-o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini baholash: xalqaro tajribalar qiyosiy tahlili va O'zbekiston amaliyoti	87
Baxtiyarova Muniba Ne'matjon qizi	
Valeologik tarbiya asosida maktabgacha ta'lim tarbiyachilarini tayyorlashda innovatsion va raqamli yondashuvlar	92
Berkinova Charos Islomovna	

Grammatik tushunchalarni o'rgatish metodikasi.....	96
N. R. Masharipova	
Umumiy o'rta ta'lim tizimini takomillashtirish va o'quvchilar bilimini baholashda xorijiy tajribalardan foydalanish finlyandiya ta'lim tizimi misolida.....	99
Obidova Muqaddas Ro'ziqulovna	
The Difference Between Androgogy and Pedagogy.....	106
Pardayeva Aziza Rahmatillojevna	
Elektr mashinalari fanini o'qitishda raqamli ta'lim texnologiyalari.....	110
Shodiyeva Nozina Shuxrat qizi	
Umumta'lim maktablarida direktor o'rinbosarlarining aksiologik yondashuv asosida boshqaruv funksiyalari va vakolatlari hamda maktablarda ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish yo'llari.....	113
Toxirov Botirjon G'ofurjon o'g'li	
Ispan tili darslarida kommunikativ kompetensiyani shakllantirish usullari	119
Tursunqulov Sanjar Dilmurod o'g'li, Shukurullayeva Feruza Dilmurodovna	
Surxondaryo viloyatida yetishtiriladigan ingichka tolali paxta navlarining qo'llanilishi	124
Ubaydullayeva Komila Bozor qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda empatiya hissini shakllantirishning nazariy asosi	127
Xolmirzayeva Gulbahor Bahodirovna	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida raqamli texnologiyalardan foydalanish samaradorligi	130
Raximova Dilshoda Xoliqberdiyevna	
Bo'lajak sport murabbiylarida kognitiv qobiliyatlarni rivojlantirish mexanizmlari	134
Sherzod Shuxratovich Boboyorov	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalar sportini rivojlantirishning iqtisodiy va tashkiliy mexanizmlari.....	138
Sangirov Nuriddin Iriskulovich	
Bo'lajak o'qituvchilarning boshqaruv kompetentligini rivojlantirishning integrativ modeli	142
Rasulova Umida Bahodir qizi	
Yashil pedagogikaning konseptual modeli va tamoyillari.....	146
Raxmatova Dilnoza Abdurashidovna	
Ta'lim jarayoni ishtirokchilarida emotsional barqarorlikni shakllantirishning pedagogik-psixologik asoslari ..	149
Boymatova Munavvar Ravshan qizi	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda zamonaviy raqamli platformalardan foydalanish samaradorligi.....	152
Lukmonova Salomat Gafurovna	
Rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar uchun pedagogik qo'llab-quvvatlash tizimining shakl, metod va vositalari	157
Farmonova Madina Bahriddin qizi	
Innovatsion boshqaruv tizimlarida qaror qabul qilish va kommunikatsiya samaradorligi	161
Sotvoldiyeva Xurliqo G'ayratjon qizi	
Raqamli ta'lim muhitida maktabgacha yoshdagi bolalarning media savodxonligini shakllantirish metodikasi.....	167
Choriyeva Xurmo Panji qizi	
Maktabgacha ta'lim mutaxassislari malakasini oshirish tizimining zamonaviy tendensiyalari va raqamlashtirish jarayonlarining pedagogik ahamiyati.....	172
Qosimova Sh. N., Dusmaxamedov A. A.	
Maktab o'quvchilarida o'zini o'zi tarbiyalashni shakllantirishning pedagogik asoslari (8–9-sinflar asosida)..	177
Norxo'jayeva Lobar Nuriddin qizi	
STEAM loyihalar yordamida boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy va tanqidiy tafakkurni shakllantirish	181
Mirjamolova Moxira Abdugaffor qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalashning pedagogik ahamiyati va metodik asoslari.....	188
Axmad Bolqiyev	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarini xalqaro baholash dasturlari asosida baholashning pedagogik asoslari.....	191
<i>Shavqiddin Burxonov</i>	
Boshlang'ich ta'limda liderlik va pedagogik menejment muammolari.....	194
<i>Pardaboyev Doston</i>	
Raqamli ta'lim muhiti: tushunchasi, strukturasi va rivojlanish tendensiyalari.....	197
<i>Kulboyeva Dilnoza Abdug'afurovna</i>	
Особенности применения графических органайзеров на практических занятиях по дисциплине "Практикум литературы народов СНГ".....	199
<i>Татьяна Викторовна Половинкина</i>	
Historical Stages in the Study and Treatment of Scoliosis (Spinal Curvature).....	204
<i>Shermatova Mokhira Baxodir qizi</i>	
Talaba qizlarga badiiy gimnastika cho'qmori yordamida bajariladigan fundamental mashqlarni o'rgatish....	209
<i>Musharafxon Sultanova</i>	
Oliy ta'limda tarbiyaviy ishlarni tashkil etish bo'yicha xalqaro modellarning qiyosiy tahlili.....	213
<i>Ziyotova Madina</i>	
Sport mutaxassislarini tayyorlashda voleybol o'qituvchisining ko'nikmalari va uslubi	216
<i>Turg'unov Baxtiyor O'rolovich</i>	
Matematik masalalarni yechish jarayonida boshlang'ich sinf o'quvchilarining mantiqiy fikrlash va ijtimoiy kompetensiyalarini rivojlantirish	220
<i>Yusupova Latofat Nuriddinovna</i>	
Zamonaviy sharoitda bo'lajak o'qituvchilarda deontologik kompetentlikni rivojlantirishning innovatsion texnologiyalari	228
<i>Nasirova Nigora Baxtiyor qizi</i>	
Paraengil atletika mashg'ulotlarida individual yondashuvning ahamiyati	233
<i>Abduxoliqova Shoiraxon Akramjon qizi</i>	
Biologiya fanini o'qitishda xalq pedagogikasi elementlaridan foydalanish orqali ekologik madaniyatni rivojlantirish	239
<i>Baxrombekova Sojidxon Sherzodjon qizi</i>	
Maktab texnologik ta'limida axborot texnologiyalaridan foydalanishning o'quv samaradorligiga ta'siri: o'rta muddatli istiqbollar (2027–2031)	245
<i>Berdiyeva Gulnoza Rizoqulovna, Tursunov Sherzod Ziyat o'g'li, Ismatullayev Javohir Ubaydulla o'g'li</i>	
Axborot texnologiyalaridan foydalanish orqali jismoniy tarbiya va sport tizimini boshqarish samaradorligini oshirish	251
<i>Eryigitov Dilshod Xolboyevich</i>	
Enhancing Speaking Skills Productively in English	255
<i>J. M. Fayzullayev, G. R. Elmonova</i>	
Nutqida nuqsoni bo'lgan katta guruh bolalari bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	259
<i>Jumanova Iroda Nomozovna, Fayzullayev Sharipboy Nurillayevich</i>	
2–3 yoshli bolalarning maktabgacha ta'lim tashkilotiga ijtimoiy moslashuvi: nazariy va empirik tahlil	263
<i>Klicheva Dilnoza Zulfon qizi</i>	
Inson–texnika tizimida ta'lim olayotgan talabalarda iste'dod namoyon bo'lishining psixologik xususiyatlari	267
<i>Kuvandikova Gulnora Gulamovna</i>	
Bo'lajak pedagoglarning mutaxassis sifatida shakllanishida xavotirlanish holatining namoyon bo'lishi.....	270
<i>Nuriddinov Rasuljon Samitjon o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarni maktabga tayyorlashda zamonaviy psixologik-pedagogik yondashuv.....	274
<i>Nuriddinova Maysara Ikramovna, Kodirova Albina Faridovna</i>	
Talabalarda qaror qabul qilishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	279
<i>Rajabova Go'zal Zarifovna</i>	
Musobaqa oldi psixologik tayyorgarlikning tezkorlikka ta'siri.....	283
<i>Sitora Elova Axmatkulovna</i>	

Pediatriya ta'limida sun'iy intellekt – talaba uchun virtual assistent.....	287
Umarkulov Muhtorali Islomkulovich	
Bo'lajak jismoniy tarbiya mutaxassislarida jismoniy savodxonlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari.....	290
Xakimov Xurshid Nozimovich	
Сущность и виды познавательной активности детей 5–6 лет.....	294
Джамилова Н. Н., Кудратова М. У.	
Uzluksiz ta'lim jarayonida mustaqil fikrlovchi, ijodkor shaxsni tarbiyalashning pedagogik-psixologik masalalari.....	298
Siddiqova Sanobar Xaydarovna	
Ta'lim jarayonida o'quvchilarning bilish, ijodiy faolligini oshirish.....	301
Siddiqova Sanobar Xaydarovna, Qushoqova Guzal	
Badiiy adabiyotda Ibn Sino obrazining yaratilishidagi o'ziga xosliklar.....	304
Tangirov A. J.	

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINF O'QITUVCHILARINI TAYYORLASHDA ZAMONAVIY RAQAMLI PLATFORMALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI

Lukmonova Salomat Gafurovna

Osiyo xalqaro universiteti

“Pedagogika va psixologiya” kafedrasida katta o'qituvchisi

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli platformalardan foydalanishning dolzarb jihatlari yoritiladi. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda Google Classroom, Moodle, Zoom hamda Microsoft Teams kabi platformalarning samaradorligi tahlil qilinadi. Ushbu vositalarning ta'lim jarayonini tashkil etish, interaktivlikni oshirish, mustaqil ta'limni qo'llab-quvvatlash va baholash tizimini takomillashtirishdagi o'rni asoslab beriladi. Tadqiqot doirasida raqamli texnologiyalar orqali talabalarda kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirish hamda innovatsion pedagogik yondashuvlarni amaliyotga joriy etish imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, raqamli platformalarning masofaviy va aralash ta'lim shakllaridagi afzalliklari hamda ta'lim sifati va samaradorligiga ta'siri ilmiy jihatdan tahlil etiladi.

Kalit so'zlar: raqamli texnologiya, sun'iy intellekt, Moodle, Kahoot, Duolingo, Google Classroom, elektron ta'lim, masofaviy ta'lim.

Abstract: Key aspects of using digital platforms in modern education are examined. The effectiveness of platforms such as Google Classroom, Moodle, Zoom, and Microsoft Teams in training future primary school teachers is analyzed. Their role in organizing the learning process, enhancing interactivity, supporting independent learning, and improving assessment systems is substantiated. The study explores the potential of digital technologies in developing students' professional competencies, improving their information and communication technology skills, and implementing innovative pedagogical approaches in practice. Furthermore, the advantages of digital platforms in distance and blended learning environments, as well as their impact on the quality and effectiveness of education, are scientifically analyzed.

Key words: digital technology, artificial intelligence, Moodle, Kahoot, Duolingo, Google Classroom, e-learning, distance education.

Аннотация: Раскрываются актуальные аспекты использования цифровых платформ в современном образовательном процессе. Анализируется эффективность применения таких платформ, как Google Classroom, Moodle, Zoom и Microsoft Teams, в подготовке будущих учителей начальных классов. Обоснована их роль в организации учебного процесса, повышении интерактивности, поддержке самостоятельного обучения и совершенствовании системы оценивания. Рассматриваются возможности формирования профессиональных компетенций студентов с использованием цифровых технологий, развития навыков эффективного применения информационно-коммуникационных технологий, а также внедрения инновационных педагогических подходов в практику. Кроме того, научно анализируются преимущества цифровых платформ в условиях дистанционного и смешанного обучения, а также их влияние на качество и эффективность образования.

Ключевые слова: цифровые технологии, искусственный интеллект, Moodle, Kahoot, Duolingo, Google Classroom, электронное обучение, дистанционное обучение.

KIRISH

Bugungi kunda dunyo bo'ylab globallashtirish jarayonida ta'lim tizimi raqamli transformatsiya bosqichini boshdan kechirmoqda va ushbu jarayon inson uchun juda foydali hisoblanadi. Onlayn ta'lim platformalari, masofaviy o'qitish tizimlari va virtual o'quv muhiti pedagog kadrlar tayyorlashda asosiy vositaga aylangan va bu, albatta, har bir pedagog uchun juda foydali hamda samarali hisoblanadi. Chunonchi, raqamli texnologiyalar

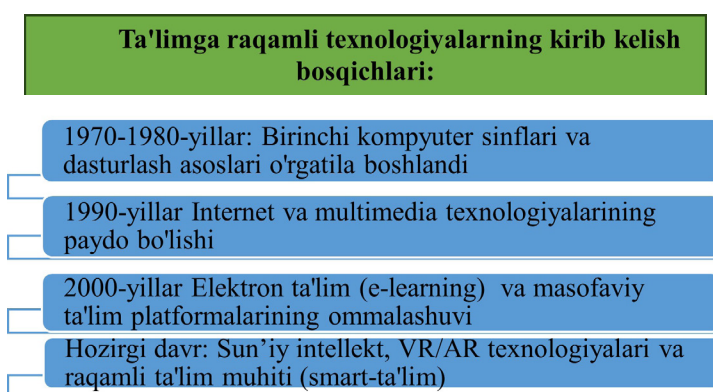

rivojlanib borayotgan ushbu davrda bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlash jarayoni zamonaviy raqamli ko'nikmalarni shakllantirishni talab etadi. Chunki aynan boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan ishlashda faqatgina yozma mashqlarni bajarish bilan birgalikda onlayn platformalardan foydalanish darsni yanada qiziqarli, vizual, interfaol va mediamahsulotlarga boy metodlar asosida tashkil etish o'qituvchining kasbiy mahoratini belgilaydi.

Raqamli ta'lim texnologiyalari – raqamli muhit orqali bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga qaratilgan ta'lim jarayoni bo'lib, u o'qituvchilarning mustaqil o'qish, axborotni izlash va o'z ustida ishlash kompetensiyalarini rivojlantiradi. Ushbu kompetensiyalarni rivojlantirish orqali darsda natijaga erishish yanada qiziqarli va samarali bo'ladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli texnologiyalar ta'limga asosan 1970–1980-yillardan boshlab, shaxsiy kompyuterlarning (PC) rivojlanishi va maktablarda joriy etilishi bilan kirib kela boshlagan. Dastlab oddiy hisoblash vositasi sifatida boshlangan bu jarayon 1990-yillar internet rivoji va 2000-yillardan keyin masofaviy ta'lim, interaktiv doskalar hamda ta'lim platformalari shaklida ommalashdi.

Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda zamonaviy raqamli platformalar (Moodle, Coursera, Kahoot kabi) pedagogik jarayonni individuallashtirish, interfaol metodlarni qo'llash va AKT ko'nikmalarini shakllantirish orqali o'qitish samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Ular bo'lajak o'qituvchilarda axborot bilan ishlash, ijodkorlik va masofaviy ta'limni tashkil etish qobiliyatlarini rivojlantiradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish uchun kompleks yondashuvdan foydalanildi. Dastlab, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari ishtirokida kuzatish metodi qo'llanilib, ularning raqamli platformalardan foydalanish jarayonidagi faoliyati tizimli ravishda qayd etildi.

Shuningdek, so'rovnomalar usuli orqali respondentlarning raqamli texnologiyalarga munosabati, ulardan foydalanish darajasi va o'zlashtirish ko'rsatkichlari haqida empirik ma'lumotlar to'plandi.

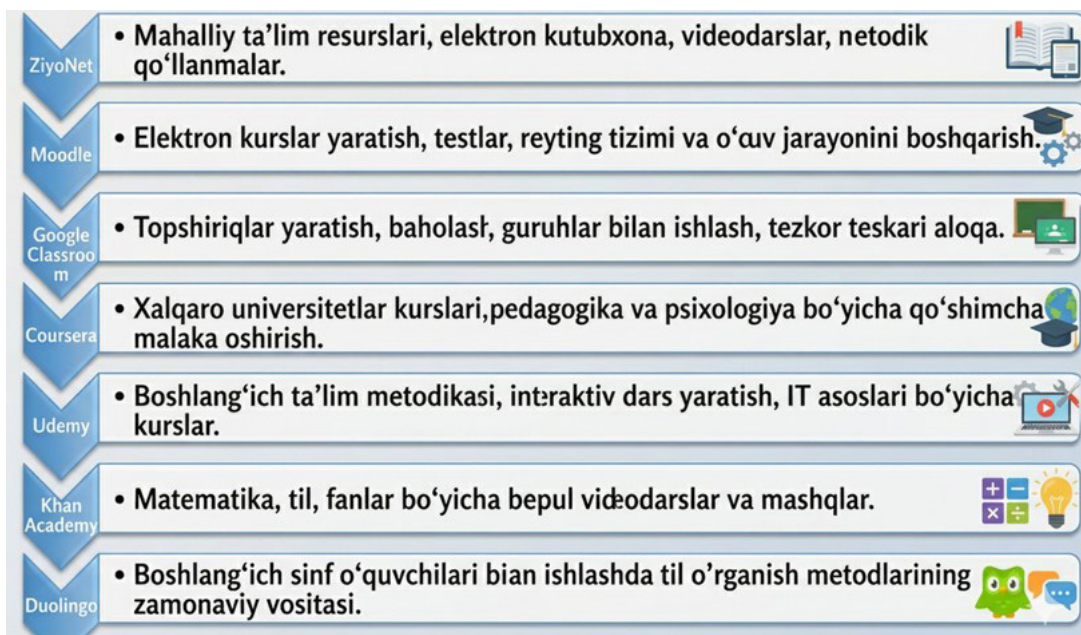
Tajriba-sinov ishlari asosida an'anaviy va raqamli platformalar asosida tashkil etilgan o'qitish jarayonlari taqqoslandi.

Olingan ma'lumotlar miqdoriy va sifat jihatdan tahlil qilinib, statistik usullar yordamida umumlashtirildi. Jumladan, natijalar foiz ko'rsatkichlari asosida qayta ishlanib, o'zaro solishtirildi hamda diagrammalar orqali vizuallashtirildi.

Bundan tashqari, taqqoslash va tahliliy yondashuvlar asosida raqamli platformalarning ta'lim samaradorligiga ta'siri aniqlandi. Olingan natijalar asosida xulosalar chiqarilib, ularning ishonchligi va haqqoniyligini ta'minlash uchun turli manbalar bilan solishtirish amalga oshirildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Olib borilayotgan tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, onlayn platformalardan, axborot-kommunikatsion texnologiyalardan dars davomida muntazam foydalangan bo'lajak o'qituvchilarning darsga tayyorgarlik sifati oshadi, axborot izlash, saralash va qayta ishlash jarayoni tezlashadi, dars loyihalarining mazmuni esa innovatsion yondashuvlar bilan boyiydi. Xalqaro tajribalar shuni aniqlab beradiki, aynan boshlang'ich sinfdan boshlab o'quvchiga raqamli texnologiyalardan foydalanishni o'rgatish natijasida u maktabning ilk davrlaridanoq yetarli ko'nikmaga ega bo'ladi.

1-rasm: Zamonaviy ta'limning elektron resurslari va platformalari

Ushbu platformalardan dars jarayonida to'g'ri foydalanish o'quv jarayonini samarali tashkil etish bilan birga, bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari hamda talabalarning mustaqil ta'lim faoliyatini kuchaytiradi, ularda tashabbuskorlik va mas'uliyatni oshirishga xizmat qiladi.

Onlayn platformalardan foydalanish samaradorligi quyidagi ko'rsatkichlar orqali namoyon bo'ladi:

- o'quv materiallarini o'zlashtirish darajasining oshishi;
- talabalarning vaqt va joydan qat'i nazar ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'lishi;
- o'qitishning interaktiv va ijodiy uslublarini qo'llash samaradorligi;
- dars jarayonida multimediya va simulyatsiyalardan foydalanish imkoniyati;
- o'qituvchi va talaba o'rtasida tezkor aloqa va monitoringning kuchayishi¹.

Dars jarayonini zamonaviy texnologiyalar bilan boyitish haqida so'z borganda, birinchi navbatda, ham o'qituvchilarni, ham talabalarni ushbu yangi imkoniyatlar bilan yaqindan tanishtirib borish lozim. Shunchaki yangi vositalarni joriy etish yetarli emas; o'quv jarayoni ishtirokchilariga doimiy ravishda amaliy dalda berish va ularni yo'naltirib turish zarur. Ayniqsa, ustozlarning raqamli asboblardan foydalanish malakasini muntazam oshirib borish darslarning yanada jonli, qiziqarli va, eng muhimi, kutilgan natijani beradigan tarzda o'tishini ta'minlaydi. Misol: o'qituvchilarga va talabalarga doimiy ravishda onlayn treninglar, seminarlar va kurslar taqdim etish raqamli ta'limning samaradorligini oshiradi. Moodle va Edmodo kabi platformalar o'qituvchilarga onlayn darslarni boshqarish va talabalar bilan samarali muloqot qilishni o'rgatishga yordam beradi.

Raqamli ta'lim platformalari zamonaviy o'quv resurslari bilan doimiy yangilanib borilishi kerak. Talabalar uchun yangiliklarni taqdim etish va o'qituvchilarga yangi metodologiyalarni o'rgatish ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Misol: platformalardagi yangi kurslar, texnologiyalar va o'quv vositalarini muntazam ravishda yangilab turish, talabalar va o'qituvchilarni yangiliklardan xabardor qilish raqamli ta'lim platformalarining samaradorligini oshiradi.

O'quv jarayonida talabalarning o'zaro fikr almashishini to'g'ri yo'lga qo'yish bilim olish sifatini yangi bosqichga olib chiqadi. Buning uchun raqamli platformalar taqdim etayotgan muloqot imkoniyatlaridan unumli foydalanish katta ahamiyat kasb etadi. Masalan, turli forumlar, guruh bo'lib muhokama qilish yoki o'qituvchi bilan yakkama-yakka muloqot o'rnatish talabalarning mavzularni chuqurroq anglashiga va darsda faol bo'lishiga xizmat qiladi. Slack yoki Microsoft Teams kabi zamonaviy vositalar esa bu borada ayni muddao bo'lib, ular orqali jamoaviy hamkorlikni kuchaytirish va o'rganish natijalarini sezilarli darajada yaxshilash mumkin.

Boshlang'ich sinf o'quvchilariga, ayniqsa, texnologiya va tabiiy fanlarni tushuntirishda raqamli vositalardan foydalanish o'quv jarayonini yangi bosqichga olib chiqadi. Biroq bu yo'nalishda kutilayotgan ijobiy natijalarga

1 To'raboyeva M.R. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining shaxsiy-kreativ kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi // Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi avtoreferati. Farg'ona– 2022. – 56 b.

erishish uchun ayrim qiyinchiliklarni ham hisobga olish zarur. Gap shundaki, barcha bolalarda ham zamonaviy texnika yoki internetga ulanish imkoniyati bir xil emas. Bunday vaziyatda o'quvchilar o'rtasida raqamli bo'shliq yuzaga kelib, bilim olishda o'ziga xos tengsizliklar paydo bo'lishi mumkin. Shuning uchun ham texnologiyalarni darsga joriy etishda har bir o'quvchining sharoitini inobatga olish muhim vazifa hisoblanadi.

Raqamli platformalardan samarali foydalanish uchun o'qituvchilar yetarli darajada tayyorlangan bo'lishi kerak. Tegishli tayyorgarliksiz o'qituvchilar talabalarni jalb qilish va platformaning to'liq imkoniyatlaridan foydalanishda qiynalishi mumkin. Yechim: o'qituvchilar uchun malaka oshirish va o'qitish dasturlarini taklif qilish ularga raqamli vositalardan samarali foydalanish va o'quvchilarning o'qishini yaxshilaydigan qiziqarli kontent yaratish imkonini beradi².

Aynan bugungi kun ta'lim tizimida boshlang'ich sinfdan boshlab o'quvchilarga 2023–2024-o'quv yilidan Informatika fani o'qitila boshlandi. Bu o'quv fani o'quvchilarning kompyuter savodxonligi, ma'lumotlar bilan ishlash ko'nikmasi va texnik vositalardan foydalanish madaniyatini shakllantirishda muhim o'rin tutmoqda. Shu sababli mazkur fanni o'qitish jarayonida boshlang'ich sinf o'qituvchilarining raqamli texnologiyalardan foydalanish mahoratini oshirish bo'yicha qo'shimcha mashg'ulotlar tashkil qilish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Boshlang'ich ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanish muhim amaliy ahamiyatga ega. Bunday ahamiyatning asosiy lari quyidagilardan iborat:

- boshlang'ich sinf o'quvchilarini bilim olishga qiziqtirish;
- o'quv materiallarini boshlang'ich sinf o'quvchilariga mos ravishda turli vositalar asosida tayyorlash;
- boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun yangi metodik tavsiyalarni taqdim etish;
- boshlang'ich ta'limda o'qitish jarayonini yangilab borish;
- o'qitish jarayoniga xorijiy mamlakatlar tajribalarini joriy etish.

Zamonaviy ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanish bu shunchaki texnik vositalardan foydalanish emas, balki butun ta'lim falsafasini o'zgartirish jarayonidir. U o'qitish uslublarini, bilim olish madaniyatini, axborotga bo'lgan munosabatni va inson salohiyatini ochish yondashuvlarini o'zgartiradi.

Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlashda zamonaviy raqamli platformalardan (Moodle, Google Classroom, interaktiv o'yinlar) foydalanish pedagogik ko'nikmalarni oshirish, o'quv jarayonini individuallashtirish va kreativlikni rivojlantirishda yuqori samaradorlik ko'rsatadi. Bu vositalar bo'lajak o'qituvchilarni tezkor axborot almashish, masofaviy ta'lim metodikasini o'zlashtirish va kreativ dars ishlanmalari yaratishga tayyorlaydi.

Asosiy samaradorlik omillari:

1. **Interaktivlik va jalb qilish:** raqamli platformalar ta'limni qiziqarli qiladi va bo'lajak o'qituvchilarning dars o'tish motivatsiyasini oshiradi.
2. **Individuallashtirilgan yondashuv:** har bir talabaning o'zlashtirish darajasiga mos materiallar taqdim etiladi.
3. **Amaliy ko'nikmalar:** pedagogik texnologiyalar va raqamli savodxonlikni bir vaqtning o'zida o'rganish imkoniyati.
4. **Masofaviy ta'limga tayyorlik:** raqamli muhitda o'qitish va baholash ko'nikmalarini shakllantiradi³.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Raqamli ta'lim platformalari moslashuvchanlik, shaxsiylashtirish va interaktivlikni taklif qilish orqali o'quv jarayonini inqilobiy darajada takomillashtirish imkoniyatiga ega. Ularning samaradorligini oshirish uchun platformalarda shaxsiylashtirilgan ta'lim yo'llari, hamkorlik vositalari, mobil foydalanish imkoniyati, o'yin elementlari, uzluksiz fikr-mulohazalar, immersiv o'rganish tajribasi va yuqori sifatli kontentga e'tibor qaratish zarur.

Raqamli tafovut, o'qituvchilar malakasini oshirish va xavfsizlik masalalari kabi muammolarni hal qilish ularning ta'limga ta'sirini yanada kuchaytiradi. Ushbu usullarni qo'llash orqali ta'lim muassasalari raqamli platformalar yordamida barcha talabalar uchun qiziqarli va samarali o'quv muhitini ta'minlashi mumkin.

Raqamli ta'lim platformalari ta'lim jarayonlarini samarali va interaktiv tashkil etishda muhim rol o'ynaydi. Ularning samaradorligini oshirish uchun shaxsiylashtirilgan ta'lim, integratsiyalashgan o'quv vositalari, gamifikatsiya va mobil ilovalar kabi strategiyalarni qo'llash muhim hisoblanadi.

² Qodirov, Farrux, and Sabrina Turayeva. "Bulutli hisoblash texnologiyalari va ai asosida qishloq xo'jaligida prognozlash tizimlari." *Наука и технология в современном мире* 4.7 (2025): 45-52.

³ Qodirov, Farrux, Mehriniso Cho'lliyeva, and Sevinch Negmatova. "Raqam texnologiyalarning qo'llanish sohalari." *Инновационные исследования в современном мире: теория и практика* 4.9 (2025): 4-9.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Elmurodov J.A. Umumiy o'rta ta'lim muassasalari uchun ochiq axborot-ta'lim muhitini yaratish va joriy etish metodikasini takomillashtirish // Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (Doctor of Philosophy) ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya. – Toshkent, 2020. – 143 b.
2. To'raboyeva M.R. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining shaxsiy-kreativ kompetensiyasini rivojlantirish metodikasi // Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi avtoreferati. – Farg'ona, 2022. – 56 b.
3. Qodirov F., Turayeva S. Bulutli hisoblash texnologiyalari va AI asosida qishloq xo'jaligida prognozlash tizimlari // Наука и технология в современном мире. – 2025. – 4.7. – В. 45–52.
4. Qodirov F., Cho'lliyeva M. Raqam texnologiyalarning qo'llanish sohalari // Инновационные исследования в современном мире: теория и практика. – 2025. – 4.9. – В. 4–9.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.